

Iskolai könyvtár, oktató könyvtár a könyvtári stratégiában

Dr. Csík Tibor

Az oktató könyvtár

- Tudástár és információs kapu
 - Eszmék, információk megismerése
 - Tudásalapú társadalom technológiáinak alkalmazása
- Információs műveltség
 - Hatékony és eredményes információszerzés
 - Értékelő, ítéletalkotó gondolkodás
 - Pontos kreatív információhasználat, -kommunikálás
- Olvasáskultúra
 - Olvasásfejlesztés
 - Kulturális tudatosság
- Művelődés
 - Önálló ismeretszerzés
 - Szabadidős tevékenység

IFLA / UNESCO az iskolai könyvtár küldetése

- Az iskolai könyvtár *biztosítja* napjaink információra és tudásra alapozott társadalmában a feladatok sikeres ellátásához szükséges *információkat* és *eszméket*. Az iskolai könyvtár kialakítja a diákokban az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségeket, továbbá fejleszti képzelőerejüket, lehetővé téve, hogy felelős állampolgárokként éljenek.
- Az iskolai könyvtár a tanulást segítő szolgáltatásokat, könyveket és egyéb forrásokat biztosít, amelyek az iskolai közösség minden tagja számára lehetővé teszik, hogy kritikus gondolkodóvá, valamint minden típusú és formájú információhordozó hatékony alkalmazójává váljon. A közösség hozzáférhet a szélesebb könyvtári és információs hálózathoz, összhangban az UNESCO nyilvános könyvtárakról szóló nyilatkozatának az alapelveivel.

IFLA / UNESCO iskolai könyvtár

forrásdokumentumai

- Megfelelnek a szellemi szabadság, az információ szabad áramlása és az esélyegyenlőség elveinek, a tantervi és a közösségi elvárásoknak.
- Tartalmilag alkalmasak az olvasóvá nevelés, az információs műveltség, a tanítás-tanulás, a kulturális és társadalmi tudatosság készségeinek kialakítására.
- Könyvgyűjteménye legkevesebb 2.500 kötet, ill. 10 kötet jusson egy diákra, legalább 60%-a szakirodalom
- A szabadidős tevékenységhez kapcsolódó dokumentumokat biztosít (regények, magazinok, hangzó- és mozgókép-dokumentum, számítógépes játék stb.).
- Elektronikus/internetes forrásokhoz ad hozzáférést (referenzs és teljes szövegű adatbázisokhoz, oktatáshoz kapcsolódó szoftverek stb.).

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelete a nevelési-oktatási intézmények működéséről

- **163. § (1)** Az iskolai, kollégiumi könyvtár az iskola, kollégium *működéséhez, pedagógiai programjának megvalósításához, a neveléshez, tanításhoz, tanulásához* szükséges *dokumentumok* rendszeres gyűjtését, feltárását, megőrzését, a *könyvtári rendszer szolgáltatásainak* elérését és mindezek használatát, továbbá a **könyvtárhasználati ismeretek** oktatását biztosító, az intézmény **könyvtár-pedagógiai tevékenységét** koordináló szervezeti egység.
- **165. § (1) b)** legalább háromezer könyvtári dokumentum megléte,
c) tanítási napokon a tanulók, pedagógusok részére megfelelő időpontban a nyitva tartás biztosítása.
(2) Az iskolai, kollégiumi könyvtárnak rendelkeznie kell a különböző információhordozók használatához, az újabb dokumentumok előállításához, a könyvtár működtetéséhez szükséges nyilvántartások vezetéséhez, katalógus építéséhez szükséges eszközökkel.

Információs műveltség és oktatásügy. Nemzetközi szemle

www.opkm.hu/download/ImOk.pdf

- ALA/ACRL (1992): A könyvtár- és információtudományi képzés mesterfokú programjainak akkreditációs követelményrendszere
- ALA/AASL (1998) : Információs hatalom. Partnerkapcsolatok építése a tanuláshoz
- ALA/ACRL (2000) : Információs műveltség és kompetencia követelményrendszere a felsőoktatásban
- IFLA/UNESCO (2000.; 2002.) : Iskolai könyvtári manifesztum / Végrehajtási irányelvek
- ALA/AASL (2003): Az iskolai könyv- és médiatárosok mesterfokú képzésének alapprogramja
- CILIP (2005) : Az információs műveltség.
Szakmai útmutatás

Az iskolai könyvtárak szolgáltatásainak, a könyvtárak oktatási tevékenységének minősége. Nemzetközi szemle

- Catts, Ralph – Lau, Jesus (2008): Az információs műveltség indikátorai felé. UNESCO
http://olvasas.opkm.hu/Plugins/Interactive/Media/381/media/unesco_indicators.pdf Könyv és Nevelés 2010. mell.
- SLA (2004): Az alapfokú oktatás könyvtárainak értékelése az Egyesült Királyságban
- SLA (2004): A középfokú oktatás könyvtárainak értékelése az Egyesült Királyságban
- ALA/ACRL (2003): Az információs műveltség programjainak a legjobb gyakorlatot illusztráló jellemzői: Irányelvek

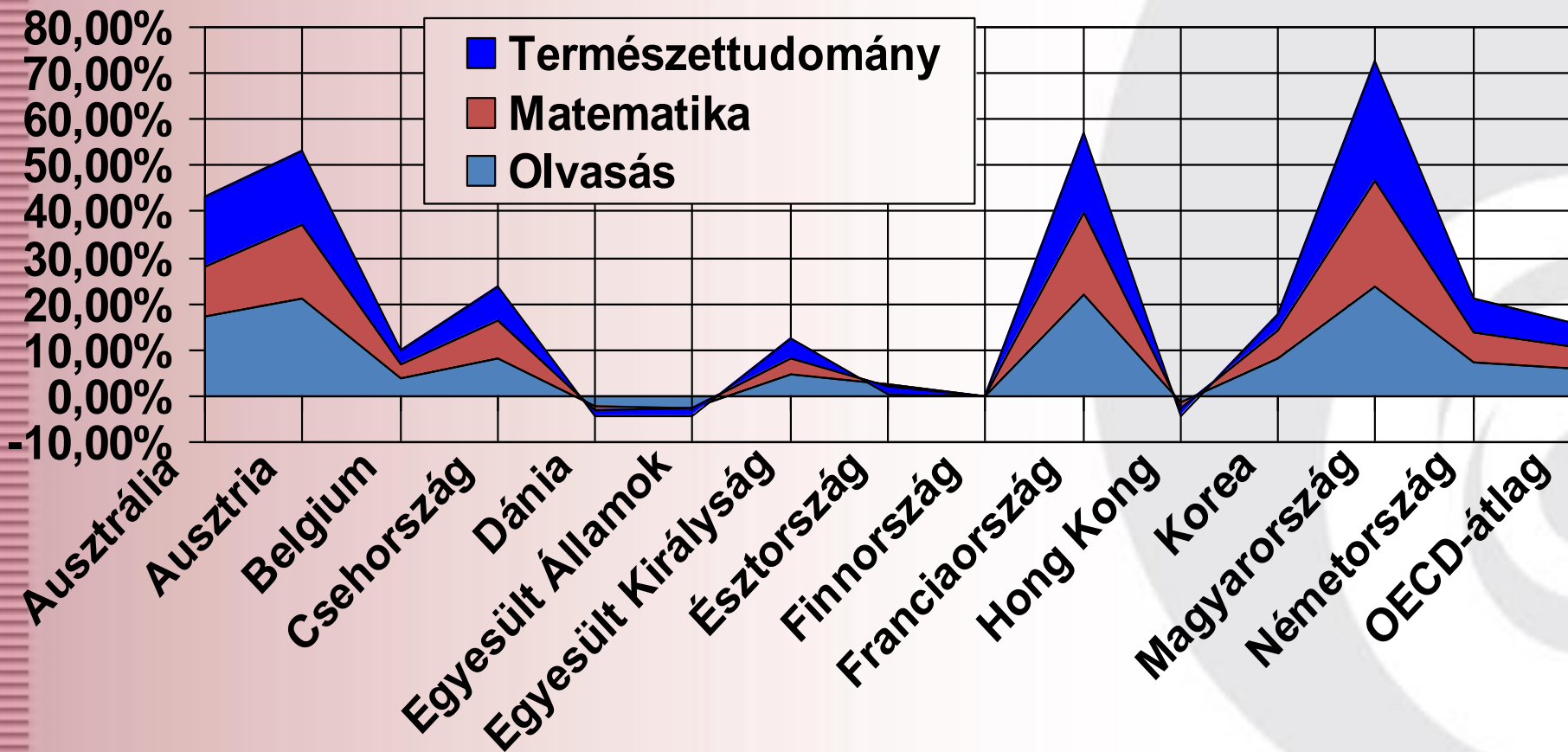
- **Mintaprogramok** fejlesztése – 30 db nem formális képzés keretében megvalósítható, az értő olvasást, a digitális és információs kompetenciákat fejlesztő foglalkozás
- **Web Iskolai Könyvtár** – virtuális könyvtár, amely a több mint 4000 tételével az iskolai könyvtárak gyűjteményét és szolgáltatásait bővíti
- **Ötletek, jó gyakorlatok** adatbázisa – könyvtárakban, iskolákban, nem formális oktatás keretében megvalósítható programok (hazai és nemzetközi bevált gyakorlatok, segédanyagok stb.): 100 rekord
- Szellemi műhely – 21 (~60) tanulmány; 15 (~40) normatív dokumentum fordítása, összefoglalója; a Könyv és Nevelés nyomtatott és elektronikus kiadása (néhány példa)
 - **Ludányi Ágnes:** Könyvtárosok módszertani lehetőségei, attitűdje, az SNI- s gyerekek olvasóvá nevelésében
 - **Skaliczki Judit:** A könyvtárak korszerű irányítási és szolgáltatási rendszere: a minőségmenedzsment
 - **SAIL** összeáll. Pallos Zsuzsanna
 - **Goda Beatrix:** A könyvtári és információs szakemberek szakmai kompetenciái

Iskolai könyvtár – PISA 2009

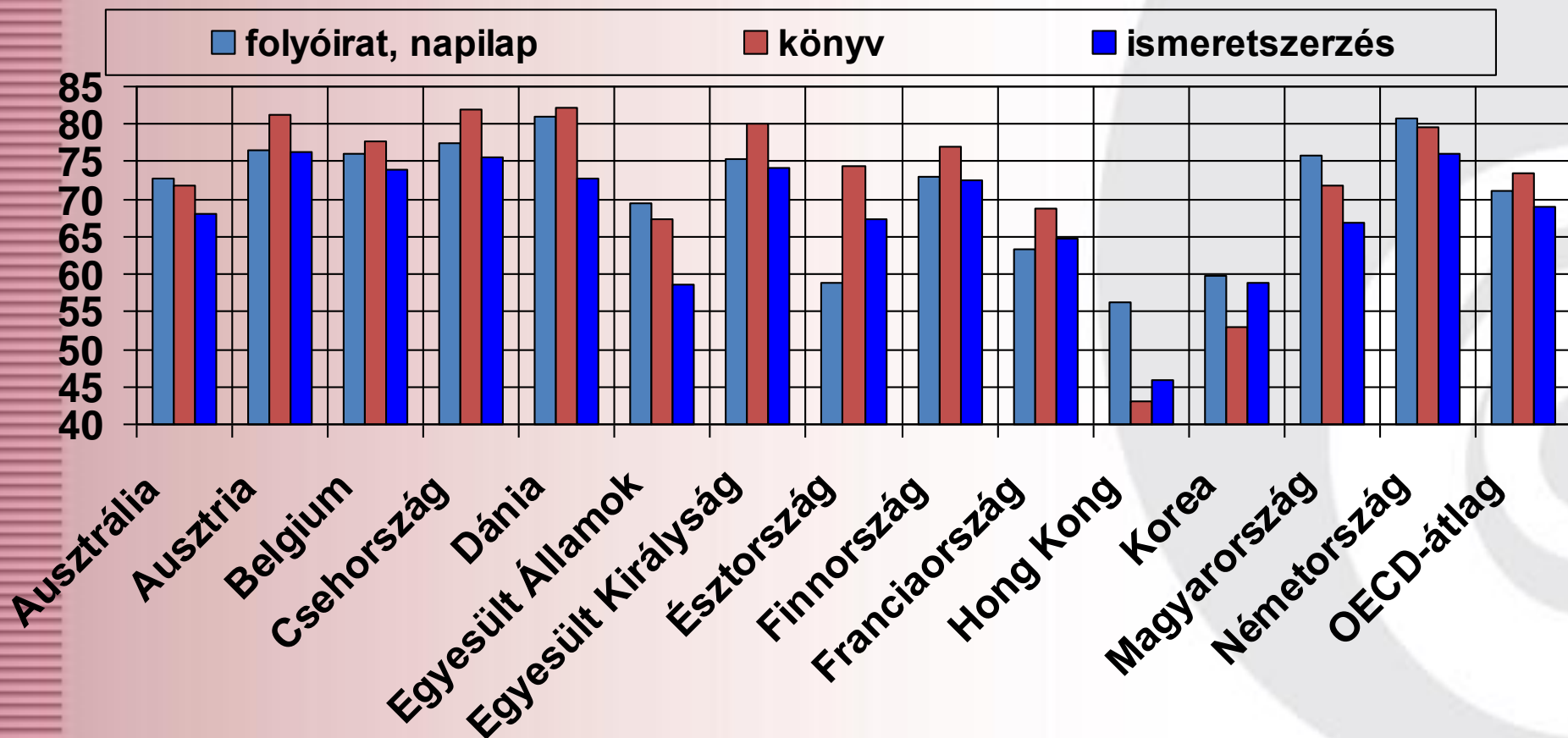
Ausztria	76,89%
Csehország	71,40%
Egyesült Királyság	91,88%
Finnország	71,14%
Franciaország	96,62%
Korea	98,12%
Magyarország	91,39%
OECD-átlag	85,87%

- Jogszábály
 - Pl. Ausztria, Franciaország
- Önszerveződés
 - Pl. Anglia, Finnország
- Magyarország
 - Trefort Ágoston 1238/1877 és 15427/1877 r.
 - Wlassics Gyula 1158/1902 r.
 - 2008. statisztika >**63,3%**
 - PIRLS 2006. 98%

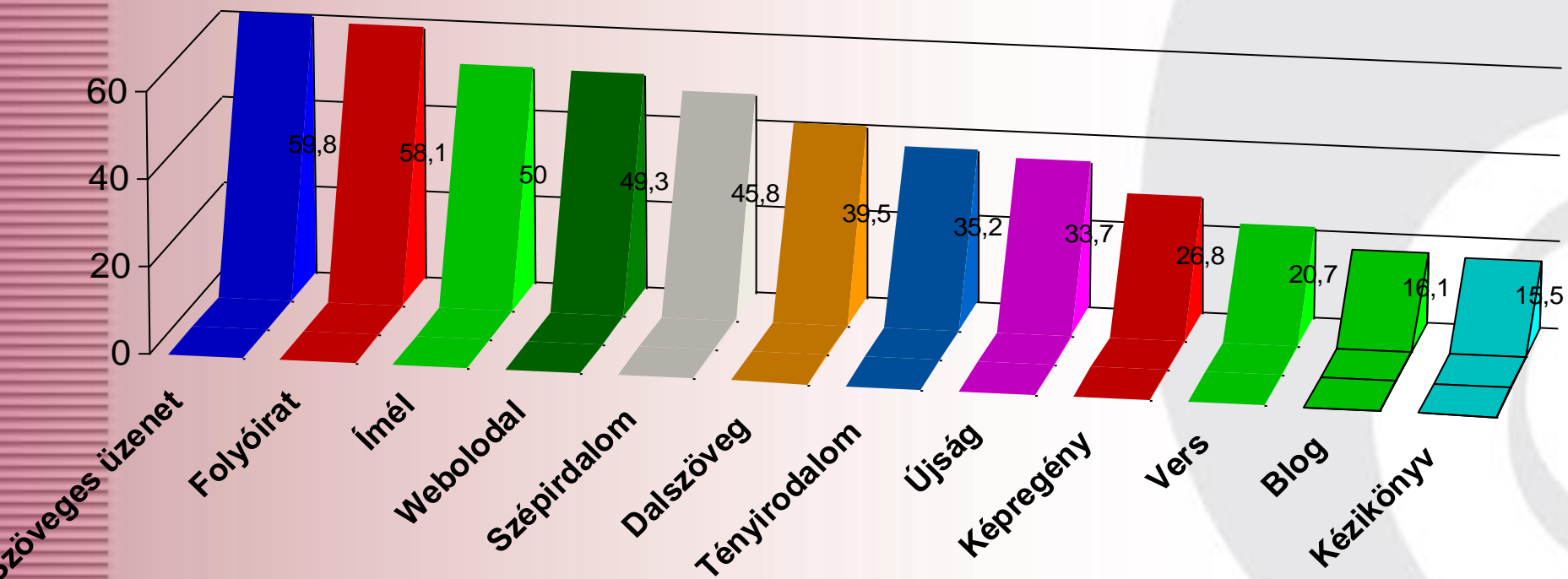
Könyvtár és eredményesség – PISA 2009

Kedvtelésből nem olvasnak a könyvtárban – PISA 2009

Iskolán kívüli olvasmány – NLT 2010

Köszönöm a figyelmet!